

1 Samuelova 15

Postehy pro učitelku

Hospodin m? poslal, abych t? pomazal ... Nyní tedy poslechni Hospodinova slova. (1) Každý, kdo má moc, dostal ji od Boha (1. Sam. 13). Moc má ?lov?k na to, aby sloužil. Vlastn? ani nikdo nem?že sloužit bližním, pokud mu B?h nejd?íve nedá n?jakou moc, schopnost atd. Saul dostal moc jako „zálohu“, p?edem. Tak oby?ejn? B?h dává své dary – nejd?ív dá, pak n?co žádá; ne tak, že by si ?lov?k nejd?ív musel zasloužit. Saul p?išel k moci jako slepý k houslím; te? se terpve po?ádn? dozvídá, co má d?lat. I my máme v?d?t, že co (už) máme, máme od Boha.

Mám v patrnosti, co u?inil Amálek Izraeli ... Nyní jdi a pobij Amáleka (2–3) Zdá se, jako by jediný Hospodin m?l ješt? tuto k?ivdu v živé pam?ti. Od vyjití z Egypta už uplynulo n?jakých ?ty?i sta let! Izrael tehdy p?i cest? do zaslíbené zem? napadli jiní Amálekovci. Hospodin také žádá potrestat úpln? všechny. My, lidé, samoz?ejm? nem?žeme vinit lidi za n?co, co ud?lali jejich p?edkové. Stejn? tak trestat máme každé za jeho provin?ní, ne za provin?ní jeho blýzkých atd.

Nesmíme to ovšem proto, že my všev?doucí nejsme, my bychom se dopustili k?ivdy. My nemáme právo rozhodovat, které národy budou existovat a které ne, Hospodin ano. A že jsou v d?jinách kmeny a celé národy, které zanikly. V Desateru Hospodin ?íká: Stíhám vinu otc? na synech do t?etího i ?tvrtého pokolení t?ch, kte?í m? nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisíc?m pokolení t?ch, kte?í m? milují a má p?íkázání zachovávají. Nikdo není trestán za viny p?edk?, pokud v nich nepokra?uje. Dost ?asto v nich ale pokračuje. Práv? národy jako Amálekovci jsou velmi zdatné ve zd?vod?ování, pro? mají právo ostatní národy napadat a zotro?ovat, nenávist a pohrdání cizinci, duhými, se u nich p?edává z generace na generaci jako nezlomná tradice.

M?žeme vzpomenout na Sodomu, kde jediná možnost, jak se zachránit, bylo z ní odejít. N?kdy ?lov?k žije v tak zlém spole?enství, že je lepší prost? odejít pry?, zapomenout, kým jsem byl, protože taková spole?nost sm?uje ke svému konci. A vzít s sebou i své blýzké, jako Lot.

D?tské myšlení ovšem s kolektivním trestem nemá problém; d?ti uvažují ?ernobíle p?ítel-nep?ítel. P?íb?h zarazí spíše dosp?lého, než dít?. U v?ci není t?eba ve výkladu setr?vat, ale pro sebe ji n?jak pojmut. Platí i o následujícím.

usmrtíš muže i ženu, pachole i kojence, býka i ovci, velblouda i osla! (3) Co zní na pohled d?siv?, osv?tlí zbytek p?íb?hu, kdy si Izraelci navzdory tomuto p?íkazu pro sebe nechají ko?ist. Ale tento p?íkaz je tu práv? proto, že Izraelci vykonávají Boží trest. A z trestu nad druhým nemá mít ?lov?k prosp?ch. Jde o spravedlnost, ne o zisk. Izraeli nem?li vést loupežnou válku, ale Boží válku.

Kénijc?m Saul vzkázal: Odejďte od Amáleka (6) zde vidíme, že se p?eci jen rozlišuje. Nebude trp?t nevinný. A jako skoro ve všech Saulových p?íb?zích vidíme, že nebyl zcela zkažený. Jednak skute?n? poslechl a dal se do války s jist? obtížným nep?ítelem na Boží p?íkaz. Jednak dbal na to, aby se nic nestalo Kénijc?m. Až nakonec zase všehno skazil. Saulova chyba je, že je s Hospodinem tak na p?l. Sice ho poslechne, vidá se i do nebezpe?í, ale pak za?ne myslet na sebe. Neví, ?í je.

Saul a jeho lid ušetřil Agaga a nejlepší kusy (9) Chtěl mít prospěch, vlastní radost z Hospodinova trestu. Ale my nemáme mít nikdy prospěch ani radost ze zkázy hříšníka. Obdobou toho, co udělal Saul a jeho lid je, když si smlsneme na někoho, kdo udělal něco špatného. Rozhodně tu nejde o milordenství ze strany Saula vyhubit lidi mu nedělalo problém.

Zároveň zachová naživu krále Agaga možná ho chce mít na svém dvoře jako celebrity. Dodnes se setkáváme s tím, že třeba populární herci nemusí platit pokuty atp. Když je někdo slavný, jako by pro něj neplatila pravidla. Možná Saul uvažuje zřejmě já král ty král. Pokud se nic nesmí stát Agagovi, pak se nesmí stát nic ani jemu, Saulovi. Ale pokud jde zlého krále potrestat smrtí, pak tak jde potrestat i Saula. Děje se někdy, že mocní drží při sobě, protože jsou prostě mocní, i když stojí na opačné straně konfliktu. V nedávné historii je takovým příkladem třeba srdečné vztahy Franjo Tudjmana a Slobodana Miloševića během Jugoslávské války, i když jejich národy spolu krvavě bojovali.

Tu vzplanul Samuel hněvem a po celou noc úpěl k Hospodinu. (11) Zdá se to jako protiklad, hněv a úpění, ale naše pocity bývají takto smyšlené. Samuelovi je líto, jak to se Saulem dopadlo, zároveň ho to štve.

Za časného jitra šel Samuel vstříc Saulovi. Tu oznámili Samuelovi (12) Možná jde o domluvené místo setkání, každopádně toto místo naznačuje, že Saul se chtěl Samuelovi vyhnout, že nemělisté svdomí.

Buď požehnán od Hospodina. Řídl jsem se Hospodinovým slovem. (13) Jako i jindy, slyšíme ze Saulových slov, že dělá, jako by se nic nestalo protože nemáisté svdomí. Hájí se dřív, než ho někdo obviňuje.

Lid ušetřil nejlepší kusy z bravu a skotu, aby je obtoval Hospodinu (15) To může být rychle vymyšlená výmluva, ale třeba taky pravda. Většina obětí totiž fungovala jako hostina. Zvíře se porazilo, pod oltář se vylila krev, tuk se spálil na oltář a zbytek snědl ten, kdo oběť přinesl a jeho blízcí. Takže třeba si takhle chtěl Izraelci své lup nechat posvítit.

Přestať! Musím ti oznámit, co ke mně této noci Hospodin promluvil. (16) Samuelovi je jasné, že je to výmluva a už to nevydrží poslouchat.

Líbí se Hospodinu zápalné oběti a obětní hody víc než poslouchat Hospodina? (22) Hlavní myšlenka příběhu. S Bohem se nedělají obchody. Nelze říkat dělá to pro Boha, když Bůh věc nepřikázal. Boha nemůžeme nějak odbít. Nechce po nás moc, nepotřebuje naše oběti. Ale chce hlavně, abychom dělali to, co přikázal.

Vzdor je jako hříšné vštípní a svéhlavost jako kouzla a čtění domácích bžků. (23) Nestačí jen uznávat jediného Boha, ale také mu přinést jeho moc a poslouchat ho. Pravá bezbožnost vlastně není říkat, že Bůh není. Ale přede vším upírat Bohu jeho moc a nutnost poslouchat ho. Zavrhl jsi Hospodinovo slovo na co je, že se hlásíš k Hospodinu, když je ti jedno, co říká? I nám křesťanům by bylo k němu, že uctíváme Boha, pokud bychom se nezajímalí o jeho slovo, o Písmo, o bibli.

Zhřešil jsem, nebo jsem přestoupil Hospodinův rozkaz i tvá slova. Báľ jsem se lidu, proto jsem je uposlechl. (24) Teprve až když se mu pohrozí, je Saul schopen přiznat pravdu. Ale to si doteď myslel, že si toho Bůh nevšimne, že to přejde. Saul si vlastně vůbec neuvědomuje, že stojí před všemohoucím. Žije jen z toho, jak bude zrovna vypadat, jestli ho lidi budou mít rádi. Není dobré, aby pro člověka bylo nejdůležitější, aby ho všichni měli rádi.

Saul si je také automaticky jist Božím odpuštěním, prostě že se to nějak smázne a hned se nejvíce stará o to, jak to bude vypadat před lidmi. Samuel nakonec souhlasí, že Saula před lidmi neshodí. Jednak lidé potěbují dřívovat svému vládci, jinak upadá morálka a společnost je ochromena. Jednak Samuel chystá trest na Agagem a tohle je příležitost.

Jako tvůj meč zbavoval ženy dětí, tak ať je tvá matka bezdětná nad jiné ženy (33) Ukazuje se tedy, že Amálekovi pokračují dál nemilosrdným nájezdnictvím, jako za čas vyjití z Egypta. Zdá se, že Amálekovi byli prostě loupeživý kmen.

A Samuel už nikdy až do dne své smrti Saula nespátal, avšak pro Saula truchlil. Hospodin litoval, že Saula ustanovil králem nad Izraelem. (35) všem je líto, jak to se Saulem dopadlo. Jeho pŕibŕh je smutný, protože nebyl úplnŕ zlý, jen hroznŕ poloviŕatý. Nedovedl se pro Hospodina rozhodnout úplnŕ, sám sobŕ i druhým stále nŕco nalhával. Všechno dobré nakonec zkazil, protože nedovedl jednoduše poslouchat.

Osnova výkladu

1. Lidé ŕíkájí poslouchej mŕ a nŕco dostaneš, ale Bŕh nejdŕív dává a pak terpve ŕádá spolušnost. Všechno, co máme, máme od Boha. A i ten, kdo vládne, má moc proto, aby poslouchal Boha.
2. Hospodin se rozhodl potrestat Amálekovce. Neŕteme nic o tom, ŕe by zrovna nŕo Izraeli dŕlali. Lidé chtŕjí spravedlnost, jen když se zrovna dŕje nŕco jim. Když se jich to netýká, zapomenou, ŕe nŕkdo udŕlal nŕco zlého. Ale Hospodin je spravedlivý a zlé nenechá bez trestu, i kdyby už všichni zapomŕli.
3. Hospodin naŕídil, aby zniŕili všechno. Izraelci nejdou na Amálekovce, aby je okradli, ale aby je potrestali. Nemáme mít prospŕch ani radost z toho, ŕe je nŕkdo jiný trestaný. Vŕdyŕ je pŕece smutné, ŕe se lidé chovají zle a ŕe musí být potrestáni. Nikdo si to nepŕeje a pŕát nemá. Lepší by bylo, kdyby všichni byli hodní.
4. Ale Saul si vezme vŕci pro sebe a nechá naŕivu zlého krále. Snad proto, ŕe ho obdivuje, i když je zlý. Snad proto, ŕe si myslí, ŕe když nepotrestá toho krále, nikdo pak nebude moci potrestat jeho, když je taký král.
5. Saul ale ví, ŕe udŕlal nŕco zlého, protože se hned vymlouvá, aniŕ by mu Samuel ješŕ nŕco ŕekl.
6. Dŕlá, ŕe je to všechno pro Boha, ale Samuel mu ŕekne, ŕe nestŕí Boha uctívat; ŕlovŕk ho musí také poslouchat, dŕlat, co Bŕh ŕíká.
7. Pro Saula je hlavní, aby vypadal dobŕe pŕed lidmi. Tak to pro nŕj Saul udŕlá, neztrapní ho. Není dobré zesmŕšŕovat toho, koho mají lidé poslouchat. Ale králem bude nŕkdo jiný.
8. Ale zlého krále Agaga potrestá. Bŕh nakonec dostihne každého zlého ŕlovŕka, i kdyby mŕl všechnu moc na svŕtŕ.
9. Bohu i Samuelovi je líto, ŕe Saul nedokázal prostŕ poslouchat, protože nebyl úplnŕ zlý.

Kam dále

[NŠ Louny](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[NŠ Louny](#)

Biblický odkaz (kat)

[1 Samuelova 15](#)